

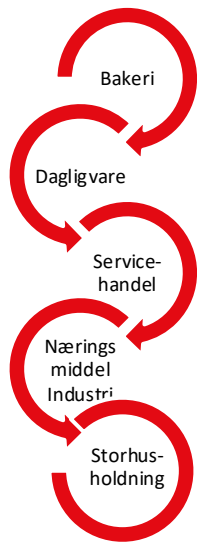
KORN OG BEREDSKAP

PER TORE ØKLAND

NORGESMØLLENE

NORGESMØLLENE AS

- **Norgesmøllene AS** er et 100% norskeid selskap etablert for 160 år siden. I dag er vi en av landets ledende næringsmiddelbedrifter innenfor korn- og melbaserte produkter og vi forvalter årlig 150 000 tonn korn.
- Under våre merkevarer **Norgesmøllene** og **Urkraft** selger vi produkter til dagligvare, servicehandel, bakerier, storhusholdning og næringsmiddelindustrien.
- Selskapet omsetter for ca. **1,2 mrd. kroner** og har **135 ansatte** fordelt på hovedkontor og tre produksjonsanlegg.
- Norgesmøllene AS er en del av **Cernova konsernet** som eies av **Felleskjøpet Agri** – og dermed **36 000 norske bønder**.

Buvika

Vaksdal

C.Sundtsgt. 17

Norgesmøllene har siden starten i 1866 – i snart 160 år – vært på norske hender.

Betyr det noe? Vi mener det!

Overskuddet vi skaper går tilbake til våre norske eiere – den norske bonden.

Når du velger et av våre produkter, bidrar du til å bevare norsk matproduksjon, utvikle norske lokalsamfunn og sikre nødvendige investeringer.

Slik sørger vi sammen for at også fremtidens mat i Norge blir produsert på en bærekraftig måte.

TAKK FOR AT DU
INVESTERER I
NORGE – OG I
FREMTIDEN VÅR!

KORT OM KORN OG MAT

- Korn og kornprodukter står for ca. 1/3 av totalt energi inntak hos den norske befolkningen
- Korn er lagringsdyktig næringskilde som tåler langvarig lagring ved riktige lagringsforhold.
- Matmøllenes funksjon er å bearbeide korn, og gjøre det om til mat (mel).
- Uten møller blir ikke korn til mat. Det hjelper derfor ikke å ha kornberedskap om man ikke får omgjort korn til mat.
- Ved å ha matmøller lokalisert flere lokasjoner, reduserer man risiko når kriser inntreffer.

MER OM KORN OG MAT

- Samlet norsk konsum av kornbaserte matvarer utgjør ca. 430 – 450 mill. kg/år.
 - Dette tilsvarer ca. 80 kg / person.
 - Av dette er ca. 130 -150 mill. kg importerte ferdigvarer og bearbeidete kornprodukter.
- Norge forbruker og foredler ca. 320 mill. kg matkorn pr år.
 - Av dette er ca. 40-60 % av råvarene produsert i Norge.
 - Rundt halvparten av norsk matkorn er altså importert.
- Det er pr i dag ingen beredskapslager på såkorn. Dette fremskaffes fra år til år, og er i perioder også avhengig av import.
- Det vil i realiteten si at bare rundt 1/3 del av norsk forbruk av kornbaserte varer er produsert i Norge.

TO MANDAT FRA POLITISK HOLD

1: Øke selvforsyningsgrad

- Norsk andel på korn 90%
- Selvforsyningsgrad 50 %

2: Bygge beredskap

- Hva må til?

- Tidligere beredskapslager ble bygget ned
- Silo og oppbevaringskapasitet er redusert
- Det må investeres i ny kapasitet for å nå målsetninger. Politikere og næringsaktører må samarbeide for å oppnå dette.

DE GODE ØYEBLIKKENE...

DAGLIGE OVERSKRIFTER BIDRAR TIL UTVIDET SYN PÅ VÅRT SAMFUNNSANSVAR

Krise i Svartehavet:

– Verre enn Hormuz

Angrep mot havner og skip i Svartehavet truer eksporten fra Russland og Ukraina. Nå nærmer hvetepreisene seg det høyeste nivået på tre år.

Råvarer

Publisert 20. aug. 10:47

Logg til Mølla

Ukrainas korneksport raser på grunn av russisk blokade og angrep

Rhinen kan bli «delt i to» av tørke

Tørke og lav vannstand kan gjøre at Rhinen i praksis blir delt i to som transportåre, advarer skipsfartsforening.

Tørke og lav vannstand gjør at det kan bli umulig å opprettholde skipstrafikken langs deler av Rhinen og at den viktige ferdselsåren i praksis blir delt i to. Foto: Thomas Frey / AP / NTB

Krigen struper korneksporten – hvor godt er Norge rustet?

HVOR GODT RUSTET ER VI?

Selvforsyningsgrad - hvor stor del av maten vi spiser er produsert i Norge				
Faktor	Finland	Danmark	Sverige	Norge
Produksjon av korn	Høy	Svært høy	Høy	Lav til moderat
Selvforsyning mat totalt	Ca. 70-80 %	Over eget behov på mange produkter	Ca. 50 %	Ca. 35-40 %
Statlige kornlagre	Ja, omfattende	Begrenset	Begrenset, under styrking	Ja, under oppbygging
Eksportør av korn	Ja	Stor eksportør	Moderat eksportør	Nei
Beredskapsfilosofi	Lager + produksjon	Produksjon + marked	Produksjon + totalforsvar	Økt lagerhold + produksjonsstøtte
Robusthet ved langvarig krise	Svært høy	Høy	Moderat til høy	Moderat til lav
Avhengighet av importert matkorn	Lav	Lav	Moderat	Høy
Dyrkbart areal per innbygger	Godt	Svært godt	Godt	Lavt
Evne til å øke produksjon i krise	Høy	Svært høy	Høy	Begrenset

NASJONAL MOTSTANDSDYKTIGHET – VÅRT FELLES ANSVAR

Nr. fire av syv grunnleggende forventninger i NATO artikkel 3:

Stabil mat- og vannforsyning

Dette er minimumskravene av hva NATO forventer av sine medlemsland.

ANSVAR SOM STREKKER UTOVER DET KOMMERSIELLE

«Alle rike land må ta ansvar for å produsere egen mat, slik at det ikke går på bekostning av de fattigste landene» → de som kan, må være sitt ansvar bevisst

David Beasley

Tidligere sjef for verdens matvareprogram (WFP*)
Sitat fra tale til Sikkerhetsrådet i FN, tema: Matsikkerhet
(*WFP fikk Nobels fredspris 2020)

VÅRE RISIKOVURDERINGER

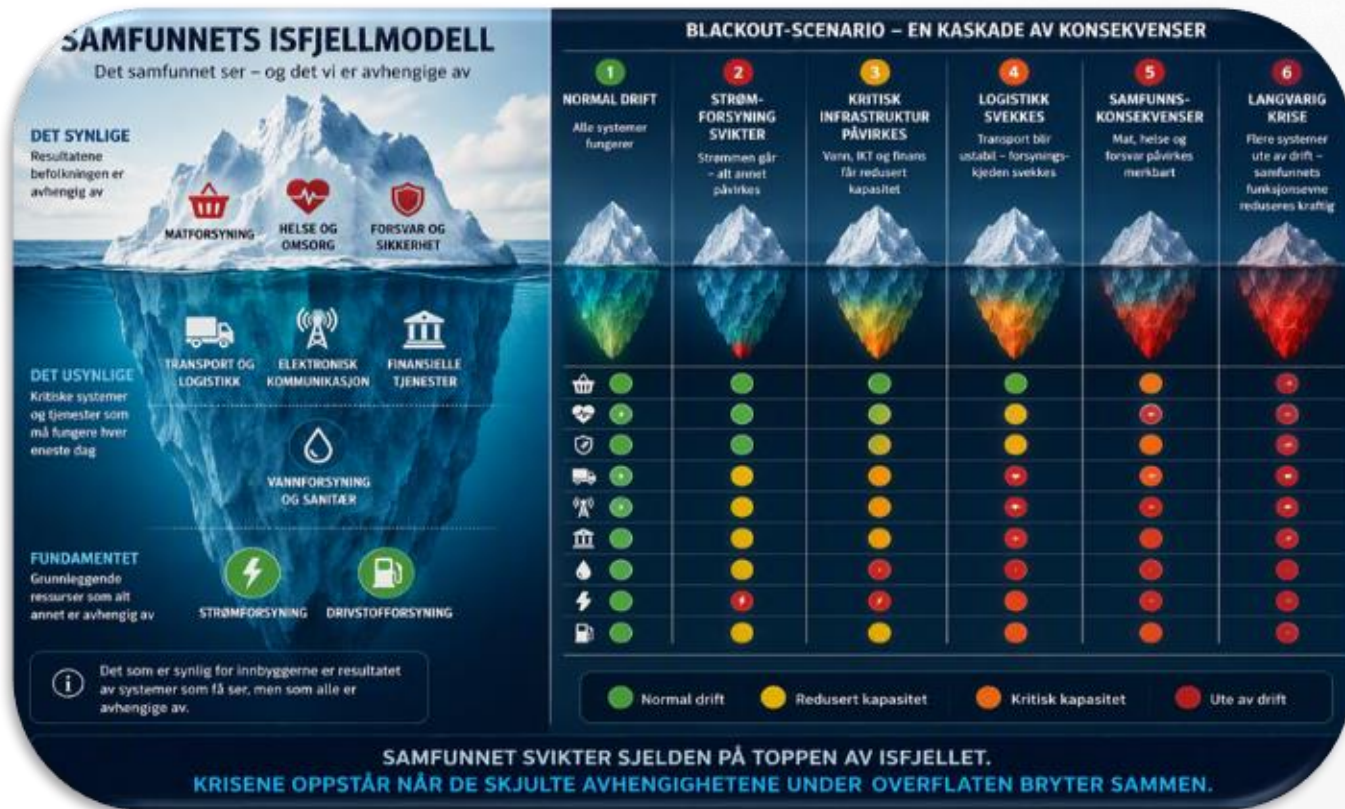
Når trusselbildet endrer seg, så må også vår forståelse av utsatte sårbarheter og verdier endre seg

Denne forståelsen legges til grunn for vår beredskap i Norgesmøllene

(REELL) BEREDSKAP – HVA ER DET?

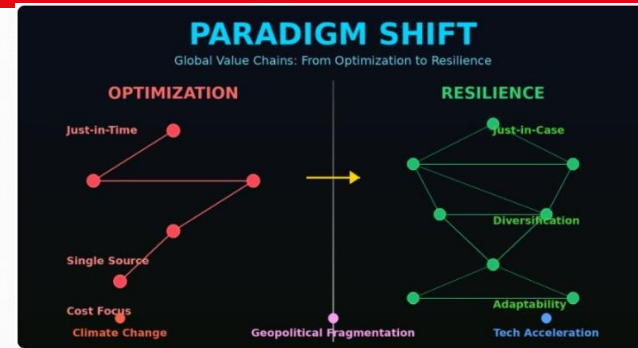
- «Beredskap er **evnen til å forebygge**, motstå, håndtere og gjenopprette kritiske samfunnsfunksjoner under kriser, slik at befolkningens grunnleggende behov kan opprettholdes»
 - ***Har vi stor nok sense of urgency til å bygge robuste løsninger?***
- «Matberedskap er **samfunnets evne** til å sikre befolkningen tilgang til tilstrekkelige mengder trygg mat, også ved bortfall av import, svikt i produksjon, krig, naturhendelser eller andre alvorlige forstyrrelser».

SAMFUNNETS AVHENGIGHETER

GENERELLE DILEMMA

- Politiske valg og beredskap – hvem skal bære kostnader
 - Selskapene, staten, eller forbruker?
- Investeringsvalg - drift eller beredskap?
- For beredskap, skal man fokusere på laveste kost prinsipp for å begrense økonomisk belastning, eller fokusere på mest robuste løsning?
- Skal investeringer ses i silo-perspektiv, eller planlegg i verdikjede perspektiv?
- Myndighetene må bære et koordinerende og delegerende ansvar. Bedrifter kan sikre praktiske forhold, men kan ikke alene bære de økonomiske følgene av nasjonale beredskapsplaner.

Hovedårsaker blant nordmenn som er opptatt av å velge norsk mat:

74%

Jeg er opptatt av å støtte norske bønder

65%

Norsk mat har kortere reisevei og er mer miljøvennlig

62%

Jeg er opptatt av matsikkerhet og norsk selvforsyning

57%

Det er bedre dyrevelferd og mindre bruk av antibiotika på husdyr i Norge

45%

Det er strengere regler knyttet til bruk av plantevernmidler i norsk landbruk

37%

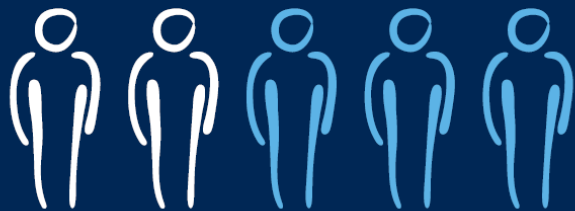
Norsk mat har bedre kvalitet

23%

Norsk mat smaker bedre

**To av fem er i ganske
eller stor grad bekymret
for at Norge skal ha
nok matforsyning i en
krisesituasjon**

- Det er særlig kvinner som bekymrer seg for norsk matforsyning. Blant kvinner svarer nesten halvparten at de i ganske eller stor grad bekymrer seg for at Norge skal ha nok matforsyning.

HVA GJØR VI?

- Bedre stilt enn for få år siden, og mye positivt skjer. Men det tar tid...
- Det bygges gradvis beredskapslager med 82 500 tonn frem til 2029, tilsvarende 3 mnd. forbruk
- Myndighetene diskuterer innretting av beredskapslager for såkorn
- Utvidelse av nåværende mål utløser store investeringsbehov
- Investeringsbehov for evt. utvidelse må kartlegges for bransjen
- Kartlegger hvordan beredskapslager i størst mulig grad kan innlemmes i drift
- Kartlegger sammenhenger og avhengigheter
- Man bygger beredskap for kort sikt, og kartlegger behov for lang sikt.

Norgesmøllene lagrer halvparten av landets beredskapskorn: – En naturlig del av vårt samfunnsansvar

OPPSUMMERT

- Korn er kritisk innsatsfaktor ved langvarige kriser.
- Reell beredskap krever verdikjede perspektiv
- Gjør ting når man kan, ikke når man må for å bygge robuste løsninger.

Takk!